

Kommunstyrelsen

§ 47

Antagande av riktlinjer för tillämpning av omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KL 18 (KS22/114)

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta riktlinjer för tillämpning av omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KL

Särskilt yttrande

Fredrik Ohls (L) inkommer med ett särskilt yttrande.

Sammanfattning

Fullmäktige i Ekerö kommun har 2014-11-25, § 112 antagit OPF-KL 14 (Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda) samt 2019 antagit OPF-KL-18.

Bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda (OPF-KL) behöver i vissa delar förtydligas med lokala riktlinjer för den praktiska hanteringen av de olika förmånerna i OPF-KL.

Pensionsmyndigheten (kommunstyrelsen) beslutar om riktlinjerna. Riktlinjerna reglerar hur kommunen ska arbeta med aktiva omställningsinsatser samt rutiner för ansökan om förmånerna. Riktlinjerna ska ses över och vid behov uppdateras inför varje ny mandatperiod. Däremellan görs översyn och uppdatering vid behov på grund av förändringar i lagar, regler och rekommendationer inom pensionsområdet.

OPF-KL 18 gäller förtroendevalda som tidigare omfattats av OPF-KL 14 eller som tillträtt vid valet 2018 och inte tidigare omfattats av PBF eller PRF-KL eller andra pensionsbestämmelser för förtroendevalda i kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande Antagande av riktlinjer Omställningsstöd för förtroendevalda
- Riktlinjer för tillämpning av omställningsstöd och pension för förtroendevalda
- §53 KSau Antagande av riktlinjer för tillämpning av omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KL18

Expedieras till

Samtliga nämnder
HR-enheten
Ekonomienheten
Kanslienheten

Paragrafen är justerad.

Kommunstyrelsen

Ärende 6, KS 220511

Särskilt yttrande:

Liberalerna Ekerö anser att aktivt omställningsstöd (avgångsvederlag) till förtroendevald tidsbegränsas till ett år och avräknas mot förvärvsinkomst så snart det avtalsmässigt är möjligt.

För Liberalerna Ekerö

Fredrik Ohls

Alexander Lind af Hageby

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 53

Antagande av riktlinjer för tillämpning av omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KL18 (KS22/114)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att föreslå kommunstyrelsen besluta att anta riktlinjer för tillämpning av omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KL.

Jäv

Ordföranden Adam Reuterskiöld (M) anmäler jäv och deltar inte i överläggningen eller beslutet av ärendet.

Byte av ordförande

Ordförandeklubban lämnar över till Hanna Svensson (S).

Sammanfattning

Fullmäktige i Ekerö kommun har 2014-11-25, § 112 antagit OPF-KL 14 (Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda) samt 2019 antagit OPF-KL-18.

Bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda (OPF-KL) behöver i vissa delar förtydligas med lokala riktlinjer för den praktiska hanteringen av de olika förmånerna i OPF-KL.

Pensionsmyndigheten (kommunstyrelsen) beslutar om riktlinjerna. Riktlinjerna reglerar hur kommunen ska arbeta med aktiva omställningsinsatser samt rutiner för ansökan om förmånerna.

Riktlinjerna ska ses över och vid behov uppdateras inför varje ny mandatperiod. Däremellan görs översyn och uppdatering vid behov på grund av förändringar i lagar, regler och rekommendationer inom pensionsområdet.

OPF-KL 18 gäller förtroendevalda som tidigare omfattats av OPF-KL 14 eller som tillträtt vid valet 2018 och inte tidigare omfattats av PBF eller PRF-KL eller andra pensionsbestämmelser för förtroendevalda i kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande Antagande av riktlinjer Omställningsstöd för förtroendevalda
- Riktlinjer för tillämpning av omställningsstöd och pension för förtroendevalda

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Expedieras till

Samtliga nämnder

HR-enheten

Ekonomienheten

Kanslienheten

Paragrafen är justerad.

Kommunstyrelsen

Christina Thunholm
HR-chef
christina.thunholm@ekero.se

Antagande av riktlinjer för tillämpning av omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KL18

Dnr KS22/114

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta att anta riktlinjer för tillämpning av omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KL.

Sammanfattning av ärendet

Fullmäktige i Ekerö kommun har 2014-11-25, § 112 antagit OPF-KL 14 (Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda) samt 2019 antagit OPF-KL-18.

Bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda (OPF-KL) behöver i vissa delar förtydligas med lokala riktlinjer för den praktiska hanteringen av de olika förmånerna i OPF-KL.

Pensionsmyndigheten (kommunstyrelsen) beslutar om riktlinjerna. Riktlinjerna reglerar hur kommunen ska arbeta med aktiva omställningsinsatser samt rutiner för ansökan om förmånerna.

Riktlinjerna ska ses över och vid behov uppdateras inför varje ny mandatperiod. Däremellan görs översyn och uppdatering vid behov på grund av förändringar i lagar, regler och rekommendationer inom pensionsområdet.

OPF-KL 18 gäller förtroendevalda som tidigare omfattats av OPF-KL 14 eller som tillträtt vid valet 2018 och inte tidigare omfattats av PBF eller PRF-KL eller andra pensionsbestämmelser för förtroendevalda i kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande – Antagande av riktlinjer av omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KL18, 2022-04-12.

Riktlinjer för tillämpning av omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KL18, 2022-04-08

Ärendet

Pensionsregelverket OPF-KL gäller i Ekerö kommun efter valet 2014 för förtroendevalda som väljs för första gången samt för förtroendevalda som i eventuellt tidigare uppdrag i kommunen inte omfattats av pensionsrätt enligt äldre pensionsavtal.

OPF-KL innehåller både omställningsstöd och pensionsförmåner.

Omställningsförmåner

- Aktiva omställningsinsatser
- Ekonomiskt omställningsstöd
- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Pensionsförmåner

- Avgiftsbestämd ålderspension
- Sjukpension
- Efterlevandeskydd
- Familjeskydd

För att omfattas av omställningsförmånerna krävs ett uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid. Även för sjukpension och familjeskydd krävs ett uppdrag om minst 40 procent av heltid men för övriga pensionsförmåner finns ingen begränsning av uppdragets omfattning för att omfattas. Det betyder att även förtroendevalda med mindre uppdrag har rätt till pensionsavsättning och efterlevandeskydd.

Omställningsstöden hanteras av kommunen som beslutar, beräknar och betalar ut omställningsstöden.

Pensionsförmånerna beräknas och betalas ut av den pensionsadministrationstjänst kommunen upphandlat.

Bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda (OPF-KL) behöver i vissa delar förtydligas med lokala riktlinjer för den praktiska hanteringen av de olika förmånerna i OPF-KL.

Pensionsmyndigheten (kommunstyrelsen) beslutar om riktlinjerna. Riktlinjerna reglerar hur kommunen ska arbeta med aktiva omställningsinsatser samt rutiner för ansökan om förmånerna.

Riktlinjerna ska ses över och vid behov uppdateras inför varje ny mandatperiod. Däremellan

görs översyn och uppdatering vid behov på grund av förändringar i lagar, regler och rekommendationer inom pensionsområdet.

Beslutet expedieras till

Samtliga nämnder

HR-enheten

Ekonomienheten

Kanslienheten

Christina Thunholm

HR-chef

Riktlinjer för tillämpning av omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL)

2022-04-08

Innehållsförteckning

Allmänt.....	3
Pensionsmyndighet	3
Uppgiftsskyldighet.....	3
Information	3
OPF-KL.....	3
Omställningsförmåner.....	4
Aktiva omställningsinsatser	4
Ansökan	4
Beslut	4
Ekonomiskt omställningsstöd	4
Ansökan	5
Beslut	5
Samordning med förvärvsinkomst.....	5
Förlängt ekonomiskt omställningsstöd	5
Ansökan	6
Beslut	6
Samordning med förvärvsinkomst.....	6
Uppgiftsskyldighet och återbetalningskrav.....	6
Pensionsbestämmelser	6
Avgiftsbestämd ålderspension	6
Utbetalning av den avgiftsbestämda ålderspensionen	7
Sjukpension.....	7
Efterlevandeskydd	7
Familjeskydd.....	7
Ansökningar – sammanfattning	7

Allmänt

Fullmäktige i Ekerö kommun har 2014-11-25, § 112 antagit OPF-KL (Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda)

Bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda (OPF-KL) behöver i vissa delar förtydligas med lokala riktlinjer för den praktiska hanteringen av de olika förmånerna i OPF-KL.

Pensionsmyndigheten beslutar om riktlinjerna. Riktlinjerna ska ses över och vid behov uppdateras inför varje ny mandatperiod. Däremellan görs översyn och uppdatering vid behov på grund av förändringar i lagar, regler och rekommendationer inom pensionsområdet.

Pensionsmyndighet

Kommunstyrelsen är pensionsmyndighet i Ekerö kommun och har till uppgift att tolka och tillämpa OPF-KL:s regler.

Uppgiftsskyldighet

Den förtroendevalde är skyldig att lämna de uppgifter kommunen begär för att kunna bedöma rätt till och beräkna förmånen.

Om en begärd uppgift inte kommit kommunen tillhanda, medför det att en pågående utbetalning kan stoppas, alternativt att en ny utbetalning inte påbörjas.

Information

Kommunen anordnar i början av varje ny mandatperiod ett allmänt informationsmöte om pensions- och omställningsförmånerna som tjänas in i uppdraget som förtroendevald.

Förtroendevalda kan även kontakta HR-enheten för att få kontaktuppgifter till kommunens aktuella pensionsadministratörstjänst.

OPF-KL

Pensionsregelverket OPF-KL gäller i Ekerö kommun efter valet 2014 för förtroendevalda som väljs för första gången samt för förtroendevalda som i eventuellt tidigare uppdrag i kommunen inte omfattats av pensionsrätt enligt äldre pensionsavtal.

OPF-KL innehåller både omställningsstöd och pensionsförmåner.

Omställningsförmåner

- Aktiva omställningsinsatser
- Ekonomiskt omställningsstöd
- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Pensionsförmåner

- Avgiftsbestämd ålderspension
- Sjukpension
  - Efterlevandeskydd
- Familjeskydd

För att omfattas av omställningsförmånerna krävs ett uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid. Även för sjukpension och familjeskydd krävs ett uppdrag om minst 40 procent av heltid men för övriga pensionsförmåner finns ingen begränsning av uppdragets omfattning för att omfattas.

Det betyder att även förtroendevalda med mindre uppdrag har rätt till pensionsavsättning och efterlevandeskydd.

Omställningsstöden hanteras av kommunen som beslutar, beräknar och betalar ut omställningsstöden.

Pensionsförmånerna beräknas och betalas ut av den pensionsadministrationstjänst kommunen upphandlat.

Omställningsförmåner

Omställningsstöden ska ses som tidsbegränsade stöd, vars syfte är att underlätta övergången till annat arbete och försörjning, när en förtroendevald lämnar sitt uppdrag. Möjligheten att erhålla den aktiva omställningsinsatsen och det ekonomiska omställningsstödet bedöms separat och är inte avhängiga varandra.

Aktiva omställningsinsatser

En förtroendevald har rätt till aktiva omställningsinsatser förutsatt att villkor enligt nedan är uppfyllda vid avgången:

- har uppdrag i kommunen med sammanlagt minst 40 procent av heltid.
- har minst fyra års sammanhängande fullgjord uppdragstid i kommunen samt
- ej har uppnått den ålder som anges i 32a § i LAS

Förtroendevalda ska erbjudas möjlighet till aktiva omställningsinsatser på liknande sätt och i liknande omfattning som gäller för anställda i Ekerö kommun. Förslag på aktiva omställningsinsatser kan tas fram av den enskilde, kommunen eller annan som kommunen anlitar. Exempel på aktiva omställningsinsatser kan vara karriärrådgivning. Kostnad för insatsen får uppgå till maximalt 1 prisbasbelopp.

Ansökan

Den förtroendevalde ska lämna skriftlig ansökan till HR-enheten så fort det finns kännedom om att uppdraget ska upphöra, dock senast en månad efter att uppdraget upphört.

Beslut

HR-chefen fattar beslut om aktiva omställningsinsatser i varje enskilt fall i enlighet med OPL-KL samt de senast uppdaterade riktlinjerna för tillämpning av avtalet.

Ekonomiskt omställningsstöd

En förtroendevald har rätt till ekonomiska omställningsinsatser förutsatt att villkor enligt nedan är uppfyllda vid avgången:

- har uppdrag i kommunen med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

- har minst ett års sammanhängande fullgjord uppdragstid i kommunen samt
- ej har uppnått den ålder som anges i 32a § i LAS

Det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode under det senaste året och utges med 85 procent de två första åren och med 60 procent det tredje året.

Ett års uppdrag genererar tre månaders ersättning. Som mest kan man få ekonomiskt omställningsstöd i tre år. Samordning med förvärvsinkomster sker från år två efter avdrag med ett prisbasbelopp.

Under hela ersättningstiden krävs att den förtroendevalde aktivt söker annan försörjning. Exempel på egen aktivitet är arbete, inskrivning hos arbetsförmedlingen, eller studier som i enlighet med studieledighetslagen ger rätt till ledighet. Den egna aktiviteten ska på begäran styrkas med kopia på lönespecifikation, studieintyg eller handlingsplan från arbetsförmedlingen. Om den förtroendevalde inte sökt arbete i tillräcklig omfattning eller inte tagit erbjudet arbete eller inte kan styrka egen aktivitet, kan den förtroendevalde bli skyldig att återbetala hela eller delar av omställningsstödet. Beslut om återbetalning fattas av HR-chef.

Omställningsstödet upphör om den förtroendevalde får nytt uppdrag i kommunen, uppdrag i region, riksdag eller regering på minst 40 procent.

Ansökan

Den tidsperiod som den förtroendevalda har rätt till ekonomiskt omställningsstöd börjar löpa dagen efter avgången från det uppdrag som ger rätt till förmånen. Uttaget kan inte skjutas upp. Den förtroendevalde ska lämna skriftlig ansökan till HR-enheten så fort det finns kännedom om att uppdraget ska upphöra, dock senast en månad efter att uppdraget upphört. Retroaktiv utbetalning sker från första dagen, dock maximalt en månad.

Vid senare ansökan beviljas omställningsstödet från ansökningstillfället, utan retroaktivitet. HR-chefen kan bevilja undantag från denna bestämmelse om det finns särskilda skäl.

Beslut

HR-chefen fattar beslut om ekonomiskt omställningsstöd i varje enskilt fall i enlighet med OPL-KL samt de senast uppdaterade riktlinjerna för tillämpning av avtalet.

Samordning med förvärvsinkomst

Under de första 12 månaderna sker ingen samordning med förvärvsinkomst.

Från och med månad 13 samordnas det ekonomiska omställningsstödet med förvärvsinkomst. Innan samordning undantas per månad ett fribelopp om 1/12 av aktuellt prisbasbelopp. Inlämnad inkomstuppgift är en förutsättning för att ekonomiskt omställningsstöd ska betalas ut.

Inkomstuppgift ska vara HR-enheten tillhanda senast den 5:e i månaden efter det att inkomsten betalats ut. Utbetalningen av det ekonomiska omställningsstödet sker i slutet av den månad då inkomstuppgift lämnats in.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Efter en period med ekonomiskt omställningsstöd finns en möjlighet till förlängt ekonomiskt stöd. Den möjligheten finns för de som fyllt 62 år och som i direkt anslutning till att det ekonomiska omställningsstödet upphört ansöker om den förlängda ersättningen. Förutsättningarna är att den

förtroendevalda innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt 40 procent av heltid samt lämnat sina uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid.

Den förlängda ersättningen utges ett år i taget efter årlig ansökan och längst till kalendermånaden innan den ålder som anges i 32a § i LAS uppnås. Den beräknas på den förtroendevaldes årsarvode året före avgångstidpunkten och motsvarar 60 procent av beräkningsunderlaget. Ersättningen ska samordnas med eventuella förvärvsinkomster. Under ersättningstiden krävs att den förtroendevalde aktivt söker annan försörjning.

Ansökan

Den förtroendevalde ska, senast tre månader innan rätten till förlängt ekonomiskt omställningsstöd inträder, lämna en skriftlig ansökan till HR-enheten.

Beslut

HR-chefen fattar beslut om förlängt ekonomiskt omställningsstöd i varje enskilt fall i enlighet med OPL-KL samt de senast uppdaterade riktlinjerna för tillämpning av avtalet.

Samordning med förvärvsinkomst

Det ekonomiska omställningsstödet samordnas med förvärvsinkomst under hela utbetalningstiden och inlämnad inkomstuppgift en förutsättning för att ekonomiskt omställningsstöd ska betalas ut.

Inkomstuppgift ska vara HR-enheten tillhanda senast den 5:e i månaden efter det att inkomsten betalats ut. Utbetalningen av det ekonomiska omställningsstödet sker i slutet av den månad då inkomstuppgift lämnats in.

Uppgiftsskyldighet och återbetalningskrav

Den förtroendevalde är skyldig att lämna de uppgifter kommunen begär och som behövs för att kunna bedöma rätten till och för att beräkna ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd. Skulle sådana uppgifter inte lämnas utbetalas ingen ersättning. Om för mycket ersättning har betalats ut till den förtroendevalde har kommunen rätt till återkrav. Beslut om återbetalningskrav fattas av HR-chefen.

Pensionsbestämmelser

Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevald som vid tillträddandet av uppdraget i kommunen uppnått den ålder som anges i 32a § LAS. Om den förtroendevalde under mandatperioden uppnår denna ålder och får ett nytt uppdrag eller byter uppdrag (utan uppehåll) ska hen fortsätta att omfattas av pensionsbestämmelserna tills utgången mandatperiod. Varje ny mandatperiod betraktas som ett nytt tillträde av uppdrag

Avgiftsbestämd ålderspension

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd ålderspension. Varje år beräknas en pensionsavgift som avsätts till en pensionsbehållning som förvaltas av kommunen. Premienivån på den avgiftsbestämda ålderspensionen är:

- 4,5 procent upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp.
- 30 procent mellan 7,5 inkomstbasbelopp upp till och med 30 inkomstbasbelopp.

Premien för den avgiftsbestämda ålderspensionen grundar sig på den förtroendevaldas pensionsgrundande inkomst som utgörs av årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget utgivna kontanta ersättningar upp till 30 inkomstbasbelopp.

För förtroendevald med uppdrag om minst 40 procent ingår även inkomstbortfall till följd av sjukdom, arbetsskada eller ledighet enligt föräldraledighetslagen i den pensionsgrundande lönen som om inget avdrag gjorts.

Utbetalning av den avgiftsbestämda ålderspensionen

Den avgiftsbestämda ålderspensionen är livsvarig och betalas ut månadsvis tidigast från den tidpunkt som den förtroende valda kan ta ut allmän pension. Ansökan görs till den pensionsadministrationstjänst kommunen har avtal med och bör komma in senast tre månader innan pensionsutbetalningen ska börja.

Sjukpension

Sjukpension betalas ut under tid den förtroendevalde har rätt till aktivitets- eller sjukersättning. Upphör rätten till aktivitets- eller sjukersättning upphör även rätten till sjukpension. Förtroendevald som avgår från uppdraget på grund av sjukdom har ett efterskydd i 270 kalenderdagar efter avgången. Efterskyddet innebär rätt till sjukpension om aktivitets- eller sjukersättning beviljas under efterskyddstiden. Rätten till efterskydd upphör om den förtroendevalde får nytt uppdrag eller anställning med pensionsrätt.

Efterlevandeskydd

Den avgiftsbestämda ålderspensionen innehåller ett obligatoriskt efterlevandeskydd som innebär att pensionsbehållningen i händelse av dödsfall utbetalas till förmånstagare enligt OPF-KL. För att utbetalning ska ske krävs att förmånstagare senast sex månader efter dödsfallet skriftligen ansöker om efterlevandepension. Efterlevandeskyddet kan väljas bort av den förtroendevalde inför att den avgiftsbestämda ålderspensionen ska börja betalas ut.

Familjeskydd

Med familjeskydd avses en fastställd förmån som vid dödsfall betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande. För att vara berättigad till familjeskydd krävs uppdrag på minst 40 procent av heltid. Familjeskyddet består av två delar, familjeskydd till efterlevande vuxen och familjeskydd till efterlevande barn. Om den förtroendevalde har en samtidig anställning med rätt till annat motsvarande skydd ska rätten till familjepension bedömas av pensionsmyndigheten. För att utbetalning ska ske krävs att förmånstagaren senast sex månader efter dödsfallet skriftligen ansöker om familjeskydd.

Ansökningar – sammanfattning

De ansökningar som ska ställas till Ekerö kommun, HR-enheten är:

- Omställningsstöd
- Sjukpension

De ansökningar som ska ställas direkt till kommunens upphandlade pensionsadministrationstjänst är:

- Uttag av pension
- Efterlevande skydd och familjeskydd